

PRIHODI GRADA VUKOVARA I VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

Mihovilović, Mario

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:658183>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-28**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE
Specijalistički diplomski stručni studij Računovodstvo i financije

MARIO MIHOVILOVIĆ

Z A V R Š N I R A D

**PRIHODI GRADA VUKOVARA I VUKOVARSKO –
SRIJEMSKJE ŽUPANIJE**

Split, lipanj 2019.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE
Specijalistički diplomski stručni studij Računovodstvo i financije

Predmet: Financiranje jedinica lokalne uprave i samouprave

Z A V R Š N I R A D

Kandidat: Mario Mihovilović

Naslov rada: Prihodi Grada Vukovara i Vukovarsko – srijemske županije

Mentor: mr.sc Luka Mladineo

Split, lipanj 2019.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	5
2. JAVNI SEKTOR.....	6
2.1. JAVNA PODUZEĆA.....	10
3. LOKALNA SAMOUPRAVA	11
3.1. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG OPĆINE, GRADA I ŽUPANIJE	12
3.2. TIJELA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	14
4. IZVORI FINANCIRANJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	16
4.1. DECENTRALIZIRANE FUNKCIJE	17
4.2. ŽUPANIJSKI POREZI.....	18
4.3. GRADSKI ILI OPĆINSKI POREZI	21
4.4. ZADUŽIVANJE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	22
4.5. PRORAČUN	23
5. GRAD VUKOVAR.....	26
5.1. ZAKON O OBNOVI I RAZVOJU GRADA VUKOVARA	26
5.2. ZAKON O POTPOMOĞNUTIM PODRUČJIMA	28
5.3. FOND ZA OBNOVU I RAZVOJ GRADA VUKOVARA.....	29
6. PRORAČUN GRADA VUKOVARA	31
6.1. PRORAČUN GRADA VUKOVARA ZA 2019. GODINU	38
6.2. OSTVARENJE PRIHODA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI GRADOVA	42
7. VUKOVARSKO - SRIJEMSKA ŽUPANIJA.....	44
8. ZAKLJUČAK	51
LITERATURA	52

SAŽETAK

Naziv rada su prihodi Grada Vukovara i Vukovarsko – srijemske županije. Ovim se radom pokušavaju analizirati prihodi gradova i raspodjela ukupnih prihoda javnog sektora. U početku rada se objašnjava što je to uopće javni sektor, njegove funkcije, podjela vlasti u državi, kao i podjela prihoda među njima. Radom se analiziraju prihodi Grada Vukovara koji su specifični zbog brojnih zakona i pravila koji su se donijeli da bi potakli razvoj Grada Vukovara zbog teškog stradavanja tog grada u Domovinskom ratu, kao i same županije.

SUMMARY

REVENUE OF THE VUKOVAR CITY AND VUKOVARSKO - SRIJEMSKA COUNTY

The name of the work is the incomes of the City of Vukovar and Vukovarsko - srijemska county. It tries to analyze city income and the distribution of total public sector revenue. At the beginning of the work, it explains what the public sector is, its functions, the division of government in the state, as well as the division of revenues among them. The work analyzes the revenues of the City of Vukovar, which are specific to the numerous laws and rules that were brought in order to stimulate the development of the City of Vukovar due to the severe suffering of this town in the Homeland War as well as the county itself.

1. UVOD

Tema ovog rada su prihodi Grada Vukovara i Vukovarsko - srijemske županije. Ustavom Republike Hrvatske propisano je da je u Republici Hrvatskoj državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu.

U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja. Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.

U ovom radu poseban naglasak će se dati na izvore financiranja gradova i županija s osvrtom na proračun Grada Vukovara, te Vukovarsko - srijemske županije. Rad je sastavljen od osam tematskih cjelina, odnosno poglavlja. U samom uvodu se određuje predmet rada, te glavni problem. Druga cjelina objašnjava što je to uopće javni sektor, podjelu javnog sektora u Republici Hrvatskoj, te povezanost javnog sektora i javnih poduzeća. Treći dio rada se bavi s pojmom lokalne samouprave, te njenog samoupravnog djelokruga. Četvrti dio rada su izvori financiranja jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj, te preraspodjela prihoda između države i JLS. Peti dio se odnosi na Grad Vukovar općenito, te na brojne zakone i propise koji potiču razvoj samog grada. U šestom dijelu analizira se proračun Grada Vukovara s naglaskom na prihode, dok se u sedmom dijelu rada bavimo s proračunom Vukovarsko - srijemske županije. Na samom kraju prikazuje se zaključak donesen pisanjem ovog rada.

2. JAVNI SEKTOR

Statistika državnih financija MMF-a (Government Financial Statistics – GFS, 2001) u okviru ukupnoga javnog sektora razlikuje opću državu te javna i kvazijavna poduzeća (društva).

Prema Priručniku MMF-a (Government Finance Statistics Manual, 1986, 2001), opća država obuhvaća sve jedinice kojih je primarna uloga izvršavanje državnih funkcija (izvršne, predstavničke i sudske) te provođenje javnih politika pružanjem netržišnih usluga i preraspodjelom dohotka i imovine, koje se najčešće financiraju fiskalnim i parafiskalnim nametima poput poreza i naknada. No, kako određene fiskalne aktivnosti izvan sektora opće države izvršavaju agencije monetarnog i/ili komercijalnog, a ne fiskalnog tipa, te se aktivnosti označuju kao kvazifiskalne. Pojam državni sektor kolokvijalno se mnogo češće rabi za označivanje pojma koji se stručno naziva općom državom, no državni je sektor samo jedan sastavni dio opće države.¹

Opću državu čine sve nacionalne i subnacionalne jedinice, uključujući i izvanproračunske fondove, neprofitne institucije koje pružaju netržišne usluge, ubiru prihode, stvaraju rashode za državu koja ih većim dijelom i kontrolira te proizvođače za tržište koji nisu društva s ograničenom odgovornošću (unincorporated market producers) i ne mogu se svrstati u kvazi društva.²

Tri osnovne razine vlasti opće države jesu: središnja država (central government), savezne države, provincijske ili regionalne vlasti (state, provincial or regional government), te lokalne vlasti (local government).

Prema Priručniku MMF-a, javna poduzeća su sve cjeline u državnom vlasništvu i/ili pod državnom kontrolom koje prodaju industrijska ili komercijalna dobra i usluge širokoj javnosti, a formirana su kao korporacije. No, ova definicija nije jednoznačna i detaljna jer je mnogo lakše odrediti vlasnika nekog poduzeća nego li definirati kontrolu države nad njim. Uobičajeno se vlasnikom poduzeća smatra javna vlast ili privatna osoba koja posjeduje sve ili preko 50% dionica ili druge vrste trajnog kapitala poduzeća, dok se kontrola javnih vlasti određuje kao stvaran utjecaj države na temeljne aspekte poslovanja poduzeća.³

Javna poduzeća postoje zbog tržišnih neuspjeha (npr. prirodnih monopola koji bi bez državne regulacije proizvodili nedovoljnu količinu proizvoda uz previsoku cijenu) i potrebe za

¹ P. Bejaković, G. Vukšić, V. Bratić: Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, Hrvatska i komparativna javna uprava, god. 2011., br. 1., str. 102

² P. Bejaković, G. Vukšić, V. Bratić: Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, Hrvatska i komparativna javna uprava, god. 2011., br. 1., str. 102

³ P. Bejaković, G. Vukšić, V. Bratić: Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, Hrvatska i komparativna javna uprava, god. 2011., br. 1., str. 102

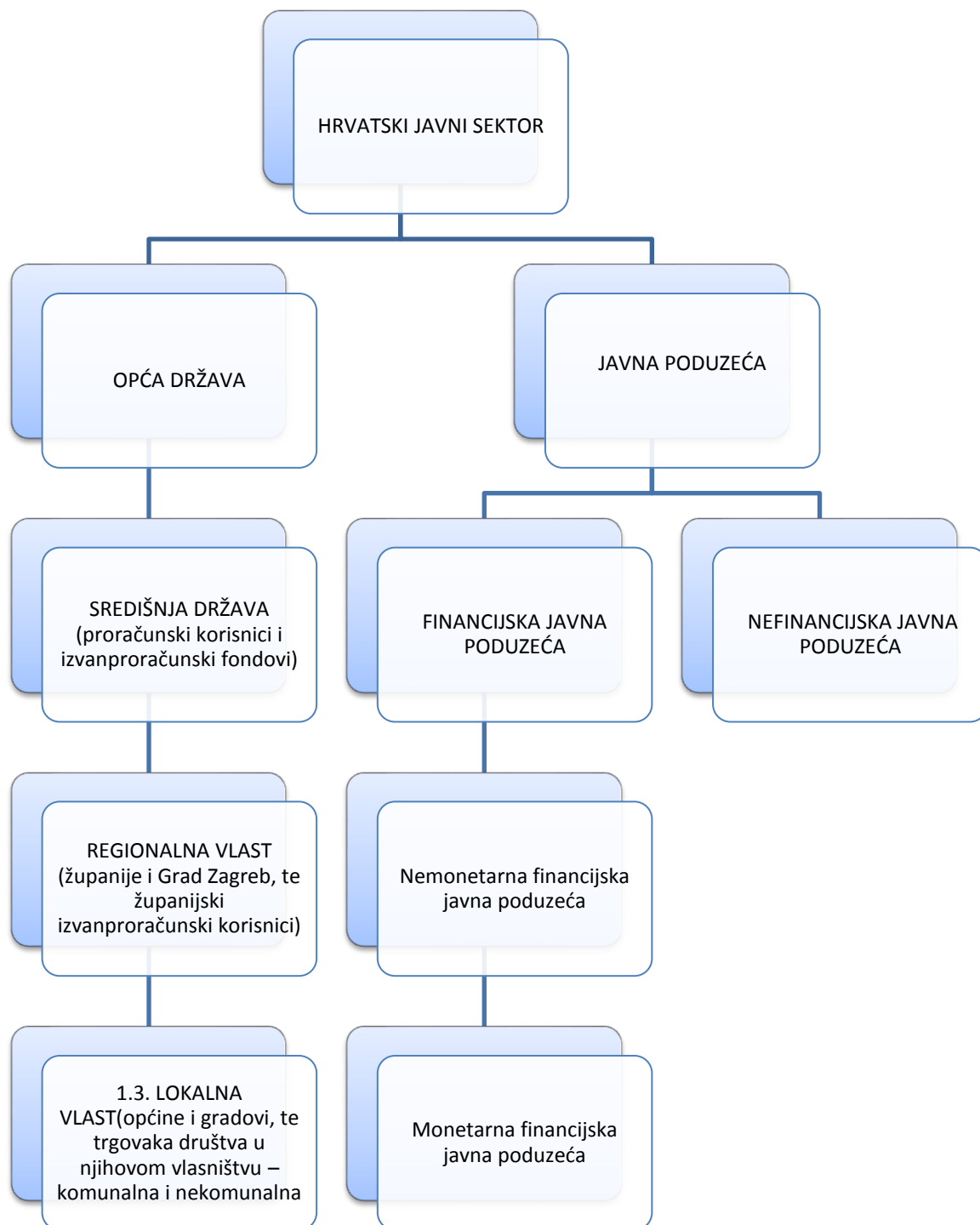
državnom regulacijom. Zbog toga država najčešće javna poduzeća osniva u komunalnim uslugama (npr. elektroopskrba, komunikacije, transportne usluge, vodoopskrba i luke), ali se one pojavljuju i u drugim sektorima da bi putem njih država utjecala na zaposlenost te povećala štednju i investicije. Dijele se na nefinancijska javna poduzeća i javne financijske institucije, a zajedničko im je vlasništvo i/ili kontrola države.⁴

Javna poduzeća od iznimnoga interesa za zemlju, uglavnom iz područja prometa, energetike te komunalnih usluga i upravljanja prirodnim resursima, u državnom su vlasništvu ili u mješovitom vlasništvu pod kontrolnom države. Neka od njih su:

- ✓ Hrvatske šume
- ✓ Hrvatske vode
- ✓ Hrvatska elektroprivreda
- ✓ Hrvatske željeznice
- ✓ Hrvatska radiotelevizija
- ✓ Hrvatske ceste
- ✓ Croatia Airlines
- ✓ Jadrolinija
- ✓ Hrvatske autoceste

⁴ P. Bejaković, G. Vukšić, V. Bratić: Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, Hrvatska i komparativna javna uprava, god. 2011., br. 1., str. 103

Slika 1. Hrvatski javni sektor

Izvor: Bejaković P., Vukšić G., Bratić V., Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, 2010.

U Republici Hrvatskoj opća država obuhvaća državni proračun, proračune lokalnih jedinica i izvanproračunske korisnike.

Korisnici državnog proračuna su institucije:

- kojima je osnivač država,
- kojima je izvor prihoda državni proračun (proračun lokalnih jedinica) u iznosu 50 ili više %,
- koji su navedeni u registru korisnika proračuna.

Opću državu u Hrvatskoj čine:

1.) središnja država koja se sastoji od:

- proračunskih korisnika – Zakon o proračunu (NN 87/08) u ovu skupinu svrstava sva državna tijela, ustanove, proračunske fondove i lokalne samouprave čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu. Središnju državnu upravu čini i 20 ureda državne uprave smještenih u županijama. Lokalni proračunski korisnici su institucije kojima je osnivač lokalna jedinica, kojima je izvor prihoda proračun lokalne jedinice u iznosu 50% i više te koji su navedeni u registru korisnika lokalnih proračuna (primjerice muzeji, vrtići, centri za socijalnu skrb, osnovne i srednje škole, domovi umirovljenika, javne vatrogasne postrojbe, zdravstvene ustanove u vlasništvu županija odnosno Grada Zagreba kao što su klinički bolnički centri i kliničke bolnice te županijski zavodi za javno zdravstvo).
- izvanproračunskih fondova – prema Zakonu o proračunu izvanproračunski su korisnici institucije u kojima država (ili lokalne i regionalne jedinice) ima odlučujući utjecaj na upravljanje, izvor njihova financiranja je namjenski prihod i/ili drugi prihodi te su evidentirani u registru korisnika. Izvanproračunski korisnici mogu biti izvanproračunski fondovi, trgovačka društva i druge pravne osobe.

2.) regionalne (20 županija i Grad Zagreb) i lokalne vlasti (124 grada i 426 općina).⁵

⁵ P. Bejaković, G. Vukšić, V. Bratić: Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, Hrvatska i komparativna javna uprava, god. 2011., br. 1., str. 108, 109

2.1. Javna poduzeća

Hrvatska javna poduzeća obavljaju različite državne poslove i izvršavaju financijske transakcije na zahtjev vlasnika, tj. državnih jedinica. Zakonom o proračunu definirana su kao pravne osobe u većinskom izravnom ili neizravnom državnom vlasništvu, čije su dionice ili poslovni udjeli u portfelju Republike Hrvatske ili u kojima ona ima osnivačka (vlasnička) prava. Dijele se na financijska i nefinancijska javna poduzeća, a financijska dalje na monetarna i nemonetarna.

Monetarna su financijska javna poduzeća rezidentna depozitarna društva pod kontrolom jedinica opće države. Čine ih financijska društva, kvazi javna društva i tržišne neprofitne institucije čija je glavna djelatnost financijsko posredovanje, i koje imaju obveze u obliku depozita ili financijskih instrumenata.⁶

Nemonetarna financijska javna poduzeća su sva rezidentna financijska društva pod kontrolom jedinica opće države (osim javnih depozitarnih društava i središnje banke) i ona su kombinacija nefinancijskih i nemonetarnih financijskih javnih društava. Te institucije obavljaju pomoćne aktivnosti transakcija vezanih za financijsku imovinu i obveze ili transformaciju sredstava, ne izlažu se riziku osiguranja financijske imovine ili stvaranja obveze, nego obavljaju financijsko posredovanje kao glavnu aktivnost.⁷

Nefinancijska javna poduzeća u Hrvatskoj pružaju usluge od posebnog državnog interesa i posebne važnosti za provedbu ekonomske politike Vlade RH te pokrivaju područja prometa, infrastrukture i ostalih usluga od općeg ekonomskog i društvenog interesa, nad kojima država provodi redovito praćenje, kontrolu i reviziju poslovanja.

⁶ Javne financije lokalnih jedinica vlasti / Anto Bajo, Dubravka Jurlina Alibegović. Zagreb: Školska knjiga; Ekonomski institut; Institut za javne financije, 2008.

⁷ Javne financije lokalnih jedinica vlasti / Anto Bajo, Dubravka Jurlina Alibegović. Zagreb: Školska knjiga; Ekonomski institut; Institut za javne financije, 2008.

3. LOKALNA SAMOUPRAVA

Ustavom Republike Hrvatske propisano je da je u Republici Hrvatskoj državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.

Uspostava sadašnjeg sustava lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj započela je 1992. godine postavljanjem temeljnog zakonodavnog okvira te je sustav uspostavljen 1993. godine, stupanjem na snagu zakona kojima se uređuje teritorijalni ustroj, samoupravni djelokrug, izborni sustav, način financiranja lokalne samouprave, a oživotvoren provedbom prvih lokalnih izbora.

Jedinice lokalne samouprave su općine i gradovi, a jedinice područne (regionalne) samouprave su županije.

U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave i to:

- 428 općina,
- 127 gradova te,
- 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija.

Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj sveukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.⁸

Pravo na lokalnu i regionalnu samoupravu zajamčeno je Ustavom Republike Hrvatske, a ogleda se ponajprije u pravu na samostalno obavljanje poslova lokalnog značaja, samostalno uređenje unutarnjeg ustrojstva i organizacije lokalnih jedinica, samostalno uređenje djelokruga tijela lokalnih jedinica, neposredan izbor članova predstavničkih i izvršnih tijela lokalnih jedinica, vlastite prihode i samostalno raspolaganje vlastitim prihodima. Hrvatski sustav lokalne samouprave temelji se na načelu autonomije vlasti (isključivom pravu lokalne jedinice da upravlja sama sobom na temelju propisa koje donosi samostalno) i načelu supsidijarnosti (donošenje i izvršavanje odluka prepušta se razini koja je najbliža građanima).⁹

Hrvatski sustav lokalne samouprave monotipski je: sve lokalne jedinice, bez obzira na veličinu ili druga svojstva, imaju u osnovi jednaki djelokrug poslova. Najveća lokalna jedinica je Grad Zagreb s gotovo 800.000 stanovnika, a najmanja Općina Civljane s 239 stanovnika. Hrvatska ima 21 jedinicu regionalne samouprave: 20 županija i Grad Zagreb koji istovremeno obnaša status

⁸ <https://uprava.gov.hr> (12. lipnja 2019.)

⁹ <https://uprava.gov.hr> (12. lipnja 2019.)

grada i županije. Svaka županija (osim Grada Zagreba) sastoji se od gradova i općina. Postoji ukupno 127 gradova (plus Grad Zagreb) i 428 općina. Unutar skupine gradova izdvaja se kategorija tzv. velikih gradova, lokalnih jedinica koje imaju više od 35.000 stanovnika.¹⁰

3.1. *Samoupravni djelokrug općine, grada i županije*

Samoupravni djelokrug općine, grada i županije određen je metodom opće klauzule. To znači da općina i grad obavljaju poslove lokalnog značaja, a županija poslove regionalnog značaja koji Ustavom RH i zakonom nisu dodijeljeni državnim tijelima. Općina i grad obavljaju, među ostalima, poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti i komunalni red, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, zaštitu potrošača, protupožarnu i civilnu zaštitu i dr. Uz ove poslove, veliki grad i grad - sjedište županije obavljaju i poslove održavanja javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih uz gradnju i provedbu dokumenata prostornog uređenja te druge poslove propisane zakonom. Županija obavlja poslove koji se odnose na obrazovanje, zdravstvo, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, prostorno i urbanističko planiranje, itd.¹¹

U Hrvatskoj su ustrojena dva stupnja lokalne samouprave (u širem smislu):

- Osnovni stupanj čine jedinice lokalne samouprave – općine i gradovi (lokalna samouprava u užem smislu)
- Viši stupanj čine jedinice područne (regionalne) samouprave – županije (područna, odnosno regionalna samouprava)

Zajednički naziv za općine, gradove i županije je jedinice samouprave.¹²

Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva, u pravilu, za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva.

Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije te svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu. U sastav grada kao jedinice lokalne samouprave mogu biti uključena i prigradska naselja koja s gradskim naseljem čine gospodarsku i društvenu cjelinu te su s njim povezana dnevnim migracijskim kretanjima i svakodnevnim potrebama stanovništva od lokalnog značenja.

¹⁰ <https://uprava.gov.hr> (12. lipnja 2019.)

¹¹ <https://udruga.opcina.hr/hr/o-nama/lokalna-samouprava-u-rh73> (12. lipnja 2019.)

¹² <https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podrucnoj-regionalnoj-samoupravi> (NN 123/17) (12. lipnja 2019.)

Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.¹³

Tablica 1. samoupravni djelokrug općine, grada i županije

Općine i gradovi	Županije
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Uređenje naselja i stanovanja ✓ Prostorno i urbanističko planiranje ✓ Komunalno gospodarstvo ✓ Briga o djeci ✓ Socijalna skrb ✓ Primarna zdravstvena zaštita ✓ Odgoj i osnovno obrazovanje ✓ Kultura, tjelesna kultura i sport ✓ Zaštita potrošača ✓ Zaštita i unapređenje prirodnog okoliša ✓ Protupožarna i civilna zaštita ✓ Promet na svome području ✓ Ostali poslovi sukladno posebnim zakonima 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Obrazovanje ✓ Zdravstvo ✓ Prostorno i urbanističko planiranje ✓ Gospodarski razvoj ✓ Promet i prometna infrastruktura ✓ Održavanje javnih cesta ✓ Planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova ✓ Izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju, te provedba dokumenata prostornog uređenja ✓ Ostali poslovi sukladno posebnim zakonima

Izvor: https://uprava.gov.hr/o_ministarstvu/ustrojstvo/5_uprava_za_politički_sustav_i_organizaciju_uprave_1075/lokalna_i_područna_regionalna_samouprava/samoupravni_djelokrug_općine_grada_i_županije/843

¹³ <https://uprava.gov.hr/> (12. lipnja 2019.)

Županije među ostalim:¹⁴

- ✓ Utvrđuju mrežu osnovnih škola, financiraju određene troškove osnovnih i srednjih škola, osnivaju srednje i osnovne škole, osnivaju učeničke domove i sudjeluju u njihovom radu i upravljanju
- ✓ Osnivaju zdravstvene ustanove (dom zdravlja, zavod za javno zdravstvo, hitna medicinska pomoć, bolnice, lječilišta...)
- ✓ Donose prostorne planove
- ✓ Financiraju programe gospodarskog razvoja
- ✓ Financiraju programe kulturnih i športskih organizacija

Općine i gradovi među ostalim:¹⁵

- ✓ Donose prostorne planove (prostorni plan uređenja, generalni urbanistički plan, detaljni plan)
- ✓ Organiziraju opskrbu pitkom vodom i odvodnju otpadnih voda, skupljanje i odlaganje komunalnog otpada, javni prijevoz, tržnice, održavanje groblja, dimnjačarske poslove, javnu rasvjetu i druge komunalne djelatnosti
- ✓ Osnivaju dječje vrtiće, sudjeluju u radu osnovnih škola i njihovu upravljanju
- ✓ Osnivaju socijalne ustanove, dodjeljuju razne oblike socijalne pomoći, osnivaju ustanove u kulturi, financiraju rad kulturnih i športskih organizacija
- ✓ Osnivaju vatrogasne ustanove

3.2. Tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju predstavničko i izvršno tijelo. Predstavnička tijela su općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijska skupština.

U Gradu Zagrebu, kao jedinici s posebnim statusom – grad s položajem županije, predstavničko tijelo je Gradska skupština. Članovi predstavničkih tijela biraju se na neposrednim izborima, tajnim glasovanjem.

Izvršno tijelo u općini je općinski načelnik, u gradu gradonačelnik i u županiji župan. Općinski načelnici, gradonačelnici i župani biraju se neposredno na izborima, tajnim glasovanjem.

¹⁴ <https://uprava.gov.hr/> (12. lipnja 2019.)

¹⁵ <https://uprava.gov.hr/> (12. lipnja 2019.)

Općinsko vijeće, gradsko vijeće i županijska skupština su tijela građana i tijela lokalne, odnosno područne samouprave koja donosi akte u okviru djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne samouprave te obavljaju druge poslove u skladu sa zakonom i statutom lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.¹⁶

Predstavničko tijelo:¹⁷

- ✓ donosi statut jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,
- ✓ donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,
- ✓ osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom,
- ✓ uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,
- ✓ osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave,
- ✓ obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug predstavničkog tijela.

¹⁶ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon o lokalnoj i područnoj \(regionalnoj\) samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon%20o%20lokalnoj%20i%20područnoj%20(regionalnoj)%20samoupravi) (12. lipnja 2019.)

¹⁷ [https://www.zakon.hr/z/132/Zakon o lokalnoj i područnoj \(regionalnoj\) samoupravi](https://www.zakon.hr/z/132/Zakon%20o%20lokalnoj%20i%20područnoj%20(regionalnoj)%20samoupravi) (NN 123/17 Članak 35.) (12. lipnja 2019.)

4. IZVORI FINANCIRANJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave financiraju se prihodima od poreza, od pomoći te iz vlastitih i namjenskih prihoda sukladno posebnim propisima.¹⁸

Prihodi jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave su:

- ✓ općinski, gradski, odnosno županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe;
- ✓ prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava;
- ✓ prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice;
- ✓ prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo;
- ✓ novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom;
- ✓ udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom;
- ✓ sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu;
- ✓ drugi prihodi određeni zakonom.¹⁹

Zajednički prihodi države, općine i grada su i prihodi od ugovorenih godišnjih naknada za koncesije, prema Zakonu o koncesijama (»Narodne novine«, br. 69/17.), i to:

- za crpljenje mineralnih, geotermalnih i prirodnih izvorskih voda (50% prihod grada i općina, 50% države)
- za zahvaćanje voda za javnu vodoopskrbu. (30% prihod gradova i općina, 70% države)

Porez na dohodak je zajednički porez čiji se prihod dijeli između općina, gradova i županija.

Prihod od poreza na dohodak raspodjeljuje se na:²⁰

- udio općine, odnosno grada 60 %

¹⁸ Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave (NN 127/17) (12. lipnja 2019.)

¹⁹ www.uprava.gov.hr (12. lipnja 2019.)

²⁰ www.uprava.gov.hr (12. lipnja 2019.)

- udio županije 17 %
- udio za decentralizirane funkcije 6 %
- udio za fiskalno izravnanje 17 %.

Tablica 2. Vlastiti izvori financiranja

Općine i gradovi	Županija
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prihodi od vlastite imovine ✓ općinski odnosno gradski porezi ✓ novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sami propišu ✓ upravne pristojbe u skladu s posebnim zakonom ✓ boravišne pristojbe, u skladu s posebnim zakonom ✓ komunalne naknade, doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom ✓ naknade za uporabu javnih općinskih ili gradskih površina ✓ drugi prihodi utvrđeni posebnim zakonom. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prihodi od vlastite imovine ✓ županijski porezi ✓ novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje (koje sami propišu) ✓ drugi prihodi utvrđeni posebnim zakonom.

Izvor: <https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12643&url=print>

4.1. Decentralizirane funkcije

Decentralizacija je sredstvo vertikalne diobe vlasti i ograničenja političke moći i organizacijski model povećanja učinkovitosti javne uprave.²¹

Decentralizacija je proces kojim se javne ovlasti prenose sa širih teritorijalnih jedinica, najčešće središnje države, u samoupravni djelokrug užih jedinica teritorijalne samouprave, u

²¹ Josip Kregar, Decentralizacija, Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb, 2011. godina, str. 1

pravilu na jedinice lokalne i regionalne samouprave. Pri tome, teritorijalna samouprava preuzima financiranje tih ovlasti, pravo njihove samostalne regulacije i prilagodbe lokalnim potrebama i interesima, demokratsko-političku odgovornost prema lokalnoj zajednici za preuzete poslove, a nadzor je ograničen na nadzor zakonitosti i ustavnosti.²²

Decentralizirane funkcije su rashodi koji su posebnim zakonima za osnovno i srednje školstvo, socijalnu skrb, zdravstvo i vatrogastvo preneseni na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a financiraju se iz dodatnog udjela poreza na dohodak i pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

Korisnici pomoći izravnjanja iz stavka 1. ovoga članka, u skladu sa Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostvaruju prihode iz dodatnog udjela poreza na dohodak za decentralizirane funkcije, i to:

- (1) Osnovno školstvo 1,9 %
- (2) Srednje školstvo 1,3 %
- (3) Socijalna skrb
 - (a) centri za socijalnu skrb 0,2 %
 - (b) domovi za starije i nemoćne osobe 0,6 %
- (4) Zdravstvo 1,0 %
- (5) Vatrogastvo
 - (a) javne vatrogasne postrojbe 1,0 %.²³(NN 2/2019 Članak 3.)

4.2. Županijski porezi

Prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 127/2017) županije, gradovi i općine, također mogu uvesti svoje poreze koji su njihov vlastiti prihod.²⁴

Županijski porezi su:

- Porez na nasljedstva i darove
- Porez na cestovna motorna vozila

²² Vedran Đulabić, Lokalna samouprava i decentralizacija u Hrvatskoj, Zagreb, 2018., str. 3

²³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_01_2_28.html NN 2/2019 Članak 3. (12. lipnja 2019.)

²⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_127_2874.html (NN 127/2017) (12. lipnja 2019.)

- Porez na plovila
- Poreza na automate za zabavne igre

Porez na nasljedstva i darove

Na naslijeđeni ili darovani novac i vrijednosnice plaćate četiri posto poreza ako ih niste dobili od članova najuže obitelji. Porez na nasljedstva i darove plaćate ako ste na dar dobili ili naslijedili:²⁵

- gotov novac, novčane tražbine i vrijednosne papire
- pokretne ako im je pojedinačna tržišna vrijednost veća od 50.000 kuna na dan utvrđivanja porezne obveze.

Ako se na naslijeđeni ili darovani gotov novac, novčane tražbine, vrijednosne papire (vrijednosnice) te pokretne plaća neki drugi porez prema posebnom propisu, ne plaća se porez na nasljedstva i darove. Porez na nasljedstva i darove plaća se po stopi od 4 posto. Ako ste naslijeđivanjem ili darovanjem stekli nekretninu, ona se oporezuje porezom na promet nekretnina.

Također se nasljedstvom mogu steći i pokretne i tada smo oslobođeni plaćanja poreza, ako pripadamo u jednu od sljedećih kategorija:²⁶

- bračni drug, potomci i preci koji čine uspravnu liniju te posvojenici i posvojitelji koji su u tom odnosu s umrlim ili darovateljem
- fizičke i pravne osobe kojima Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daruje, odnosno daje pokretne bez naknade radi odštete ili iz drugih razloga u svezi s Domovinskim ratom
- fizičke i pravne osobe kada primaju darove (donacije) za svrhe utvrđene posebnim propisima.

Ako se na darovane nekretnine plaća porez na dodanu vrijednost, ne plaća se porez na promet nekretnina. Pravo na oslobađanje imate i ako ste nekretninu naslijedili, dobili na dar ili stekli na drugi način bez naknade i pripadate u jednu od sljedećih kategorija:

²⁵ <https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-nasljedstva-i-darove/426> (12. lipnja 2019.)

²⁶ <https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-nasljedstva-i-darove/426> (12. lipnja 2019.)

- bračni ili izvanbračni drug, formalni ili neformalni životni partner, potomci i preci koji čine uspravnu liniju te posvojenici i posvojitelji koji su u tom odnosu s umrlim ili darovateljem
- fizičke osobe kojima Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave daruje, odnosno daje nekretnine bez naknade radi odštete ili iz drugih razloga u svezi s Domovinskim ratom
- bivši bračni drugovi, bivši izvanbračni drugovi te bivši formalni i neformalni životni partneri kada uređuju svoje imovinske odnose.²⁷

Porez na cestovna motorna vozila i plovila

Kao vlasnik osobnog automobila, motocikla ili četverocikla plaćate jednom godišnje porez na cestovna motorna vozila, i to na dan registracije tj. produženja važenja prometne dozvole, a čija visina ovisi o snazi motora i starosti vozila.

Kao vlasnik registriranog osobnog automobila plaćate porez na cestovna motorna vozila ovisno o snazi motora i starosti vozila, a vozila koja su starija od deset godina ne oporezuju se. Porez na cestovna motorna vozila ne plaćate ako ste pri nabavi vozila bili oslobođeni plaćanja carine i poreza na dodanu vrijednost, te ako ste vlasnik vozila prilagođenog za prijevoz osoba s invaliditetom.

Ako ste vlasnik plovila, obvezni ste plaćati porez na plovila jednom godišnje, ovisno o dužini plovila iskazanoj u metrima, ima li plovilo kabinu ili nema, te snazi motora. Vlasnik plovila je obvezan plaćati porez na plovila jednom godišnje.

Porez na plovila ne plaćate ako pripadate u kategoriju domicilnog stanovništva na otocima, a koja vlasniku plovila služi za nužnu organizaciju života i održavanje posjeda na otocima.

Porez na automate za zabavne igre

Predmet oporezivanja su automati za zabavne igre koji se stavljaju u uporabu u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim objektima i drugim javnim prostorima. Pod automatima se smatraju se automati koji služe za priređivanje zabavnih igara na računalima, simulatorima, video automatima, fliperima, pikadima, biljarima, stolnim nogometom i drugim

²⁷ <https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-nasljedstva-i-darove/426> (12. lipnja 2019.)

sličnim automatima koji se stavljaju u pogon s pomoću kovanica, žetona ili uz naplatu, pri čemu igrač ne ostvaruje dobitak u novcu, stvarima ili pravima.

Obveznik poreza na automate za zabavne igre je fizička ili pravna osoba koja stavlja automate za zabavne igre u uporabu u zabavnim klubovima, ugostiteljskim objektima, javnim objektima i drugim javnim prostorima.

Svota poreza iznosi 100 kn mjesečno po aparatu.

Porez na automate za zabavne igre ne plaća se na automate za zabavu vrste biljar ako imaju na vidnom mjestu istaknutu markicu Hrvatskog biljarskog savez.²⁸

4.3. *Gradski ili općinski porezi*

Zakonom o lokalni porezima (NN 115/16, 101/17) uređuje se sustav utvrđivanja i naplate lokalnih poreza kao izvora financiranja jedinica lokalne i područne samouprave.²⁹

Jedinice lokalne samouprave mogu uvesti sljedeće poreze:

- ✓ Prirez porezu na dohodak
- ✓ Porez na potrošnju
- ✓ Porez na kuće za odmor
- ✓ Porez na korištenje javnih površina

Prirez porezu na dohodak

Porezna osnovica izračuna prireza je iznos poreza. Obveznici poreza na dohodak koji imaju prebivalište ili uobičajeno boravište na području općine/grada koji su propisali obvezu plaćanja prireza porezu na dohodak i to:³⁰

- ✓ Općina po stopi do 10%
- ✓ Grad s manje od 30.000 stanovnika po stopi do 12%
- ✓ Grad s više od 30.000 stanovnika po stopi do 15%.
- ✓ Grad Zagreb po stopi do 18%

²⁸ [https://www.zakon.hr/z/875/Zakon o lokalnim porezima NN 101/17](https://www.zakon.hr/z/875/Zakon%20o%20lokalnim%20porezima%20NN%20101/17) (12. lipnja 2019.)

²⁹ [https://www.zakon.hr/z/875/Zakon o lokalnim porezima NN 101/17](https://www.zakon.hr/z/875/Zakon%20o%20lokalnim%20porezima%20NN%20101/17) (12. lipnja 2019.)

³⁰ [https://www.zakon.hr/z/875/Zakon o lokalnim porezima NN 101/17](https://www.zakon.hr/z/875/Zakon%20o%20lokalnim%20porezima%20NN%20101/17) (12. lipnja 2019.)

Porez na potrošnju

Porez na potrošnju plaća se na potrošnju alkoholnih pića (vinjak, rakiju i žestoka pića) prirodnih vina, specijalnih vina, piva i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima. Obveznik poreza na potrošnju je pravna i fizička osoba koja pruža ugostiteljske usluge. Obračun i način plaćanja poreza te porezna stopa uređuje se odlikom grada ili općine.

Stopa poreza na potrošnju iznosi do 3%.³¹

Porez na kuće za odmor

Porez na kuće za odmor iznosi pet do 15 kuna po četvornom metru korisne površine, a plaća se godišnje. Ako ste vlasnik kuće za odmor (zgrade, dijela zgrade ili stana koji koristite povremeno ili sezonski), godišnje plaćate porez na kuće za odmor. Porez iznosi od pet do 15 kuna po četvornom metru korisne površine, ovisno o odluci općine ili grada u kojem se kuća nalazi.³²

Porez ne plaćate ako kuću za odmor ne možete koristiti zbog ratnih razaranja ili prirodnih nepogoda (požar, poplava, potres), starosti i trošnosti, a oslobođeni ste plaćanja za vrijeme dok su u kući (bili) smješteni prognanici i izbjeglice. Porez na kuće za odmor je prihod jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi kuća za odmor.

Porez na korištenje javnih površina

Porez na korištenje javnih površina plaćaju pravne i fizičke osobe koje koriste javne površine. Porezna osnovica ili predmet oporezivanja je javna površina koja se koristi. Što se smatra javnom površinom svojom odlukom propisuje općina ili grad. Stopu poreza ili iznos visine poreza propisuje općina ili grad na čijem se području javna površina koristi.

4.4. Zaduživanje jedinica lokalne samouprave

Postupak zaduživanja jedinica lokalne samouprave uređeno je Pravilnikom o postupku zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. (NN 87/08). Općina, grad ili županija može se zadužiti na domaćem tržištu, a županija može dati jamstvo općini ili gradu samo za investiciju ako ispunjava uvjete iz odredaba Zakona o proračunu i Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske koje se odnose na zaduživanje/davanje jamstva u godini u kojoj se traži suglasnost za zaduživanje/davanje jamstva.³³

³¹ [https://www.zakon.hr/z/875/Zakon o lokalnim-porezima](https://www.zakon.hr/z/875/Zakon%20o%20lokalnim-porezima) (NN 101/17) (12. lipnja 2019.)

³² [https://gov.hr/moja-uprava/financije i porezi/porezi i prijava poreza/porez na kuce za odmor/429](https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza/porez-na-kuce-za-odmor/429) (12. lipnja 2019.)

³³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_05_55_1268.html (NN 59/2009) (12. lipnja 2019.)

Pod pojmom investicija, u smislu ovoga Pravilnika, podrazumijevaju se rashodi za nabavu nefinancijske imovine (osim prijevoznog sredstva u cestovnom prometu - osobnog automobila) koje općina, grad ili županija financira iz svoga proračuna, u skladu sa Zakonom o proračunu i člancima 19., 19.a. i 20. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Investicija mora biti planirana u proračunu općine, grada ili županije za proračunsku godinu za koju se traži suglasnost za zaduživanje. Za zaduženje je potrebna prethodna suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Dva su uvjeta za davanje suglasnosti:³⁴

1. Zaduzivanje je moguće ako godišnji obrok kredita ne iznosi više os 20% ostvarenih prihoda jedinice samouprave u prethodnoj godini
2. Ukupna godišnja svota zaduzenja svih jedinica samouprave može iznositi do 2% ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih jedinica samouprave u prethodnoj godini

Općine, gradovi i županije pod određenim uvjetima imaju pravo na sredstva pomoći iz državnog proračuna. Pomoći dobivaju:

- ✓ Gradovi i županije koje obavljaju decentralizirane poslove, a ne ostvare dostatne prihode za njihovo obavljanje
- ✓ Općine, gradovi i županije na području posebne državne skrbi

4.5. Proračun

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo.³⁵

Proračunski prihodi i primici mogu biti kapitalni prihodi, prihodi poslovanja te pomoći ili donacije. Kapitalni prihodi predstavljaju prihode od kapitalnih pomoći iz državnog ili županijskog proračuna te institucija i tijela EU. To su prihodi od nefinancijske imovine nastali od prodaje građevinskog zemljišta ili stanova u vlasništvu JLS-a. Prihodi poslovanja sastoje se od poreznih i neporeznih prihoda. Porezni prihodi su recimo, porez i prizrez na dohodak, porez na imovinu i porez na robu i usluge dok u neporezne prihode spadaju prihodi od financijske imovine, prihodi od nefinancijske imovine, prihodi od upravne i administrativne pristojbe, prihodi od kamata na dane

³⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_05_55_1268.html (NN 55/2009) (12. lipnja 2019.)

³⁵ Zakon o proračunu (NN 15/15) (12. lipnja 2019.)

zajmove, prihodi nastali od kazne i upravne mjere te drugi prihodi. Pomoći ili donacije mogu biti donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna.

Pomoći ili donacije su prilično značajna stavka u proračunima lokalnih jedinica. To su sredstva što ih jedna državna jedinica prima od druge državne jedinice ili međunarodne institucije, a ne mora ih vratiti niti za njih dati neku naknadu. Primici u proračunu mogu nastati od primitaka od financijske imovine i zaduživanja.

Proračun se donosi i izvršava u skladu s načelima jedinstva i točnosti proračuna, jedne godine, uravnoteženosti, obračunske jedinice, univerzalnosti, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja i transparentnosti. U proračunu se prihodi i primici koji pripadaju državi i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i svi njihovi rashodi i izdaci za pojedine namjene, iskazuju po bruto načelu. Sredstva proračuna koriste se za financiranje rashoda, funkcija i programa državnih tijela i tijela jedinica lokalne (područne) samouprave i drugih proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini utvrđenoj proračunu. Proračun se donosi za proračunsku godinu i vrijedi za tu godinu. Proračunska godina razdoblje je od dvanaest mjeseci koje počinje 1. siječnja, a završava 31. prosinca kalendarske godine.

Račun prihoda i rashoda proračuna sastoji se od prihoda i rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji.³⁶

✓ Prihodi:

- prihodi od poreza,
- doprinosi za obvezna osiguranja,
- pomoći,
- prihodi od imovine,
- prihodi od pristojbi i naknada,
- ostali prihodi i
- prihodi od prodaje nefinancijske imovine.

✓ Rashodi:

- rashodi za zaposlene,
- materijalni rashodi,

³⁶ Zakon o proračunu (NN 15/15) (12. lipnja 2019.)

- financijski rashodi,
- subvencije,
- pomoći,
- naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade,
- ostali rashodi i
- rashodi za nabavu nefinancijske imovine³⁷

³⁷ Zakon o proračunu (NN 15/15) (12. lipnja 2019.)

5. GRAD VUKOVAR

Vukovar se smjestio u sjeveroistočnom dijelu Republike Hrvatske i sjedište je Vukovarsko-srijemske županije.

Nalazi se na razmeđi povijesnih pokrajina istočne Slavonije i zapadnog Srijema. Leži na ušću rijeke Vuke u Dunav. Istočni stariji dio grada na desnoj je obali Vuke, na obroncima Vukovarskog ravnjaka i visokoj dunavskoj obali. Zapadni dio grada - Novi Vukovar s Borovonaseljem u nizini je lijeve obale Vuke. Vukovar ima granični položaj na Dunavu prema Vojvodini u Republici Srbiji.

Grad leži na važnim prometnim pravcima. Od pamtijevjeka je dolinom Dunava na vukovarskom području tekao promet od sjeverozapada prema jugoistoku. U rimskom razdoblju desnom obalom Dunava vodila je granična, tzv. limeska cesta, na kojoj je važna postaja bio Cornacum, današnji Sotin. Od davnina se također plovi Dunavom i Vukovar je na tom putu važna postaja. Uvođenjem parobroda od sredine 19. stoljeća Vukovar je imao redovnu vezu s Budimom i Bečom uzvodno i sve do Rumunjske nizvodno. Vukovarska luka važna je uvozno izvozna postaja. Poslije izgradnje željeznice 1878./79. godine sve je važnija uloga Vukovara u pretovaru robe s riječnog na željeznički promet. U novije vrijeme Vukovar je imao razvijenu cestovnu mrežu asfaltiranih prometnica. Izgradnjom zračne luke Klisa, 20-ak km zapadno od Vukovara, uključeno je ovo područje u zračni promet.³⁸

5.1. Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara

Zakonom se određuju poticajne mjere za ubrzanu obnovu i razvoj Grada Vukovara i otklanjanje posljedica razaranja građevina i drugih posljedica nastalih tijekom Domovinskog rata. Obnova i razvoj Grada Vukovara od interesa su za Republiku Hrvatsku. Područjem obnove i razvitka na kojem će se primjenjivati poticajne mjere određene ovim Zakonom je područje Grada Vukovara određeno posebnim zakonom.³⁹

Poticajne mjere ubrzanе obnove i razvoja Grada Vukovara odnose se na:⁴⁰

1. ratom razorene ili oštećene građevine (poslovne, stambene, objekte infrastrukture, i dr.),
2. razminiranje,
3. povratak prognanika i izbjeglica,

³⁸ www.Vukovar.hr (12. lipnja 2019.)

³⁹ [https://www.zakon.hr/z/685/Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara \(NN 148/13\)](https://www.zakon.hr/z/685/Zakon%20o%20obnovi%20i%20razvoju%20Grada%20Vukovara%20(NN%20148/13)) (12. lipnja 2019.)

⁴⁰ [https://www.zakon.hr/z/685/Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara \(NN 148/13\)](https://www.zakon.hr/z/685/Zakon%20o%20obnovi%20i%20razvoju%20Grada%20Vukovara%20(NN%20148/13)) (12. lipnja 2019.)

4. zapošljavanje i otvaranje novih radnih mjesta,
5. uvođenje informatičkih tehnologija u sva područja gospodarstva, društvenih djelatnosti, državne uprave i lokalne samouprave,
6. tehničko-tehnološku modernizaciju,
7. obrazovanje i osposobljavanje u skladu s potrebama za novim znanjima i vještinama,
8. razvoj poduzetništva,
9. prevenciju ekoloških incidenata,
10. uklanjanje ruševina i recikliranje građevinskog otpada.

Izvori sredstava za financiranje obnove i razvoja su:⁴¹

- kapitalni prijenosi iz državnog proračuna
- donacije (mogu biti u novcu, robi i uslugama, a donacije u uslugama su: građevinske, prijevozničke, medicinske, intelektualne i druge.)
- ostali izvori, sukladno zakonu

U provedbi poticajnih mjera određenih ovim Zakonom mora se skrbiti o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Grada Vukovara.

Zakonom se osniva Fond za obnovu i razvoj Grada Vukovara koji ima sljedeće djelatnosti:⁴²

- ✓ poslovi vezani za odobravanje zajmova i njihovo ulaganje u obnovu i razvoj gospodarstva i komunalne infrastrukture,
- ✓ stručno informiranje i savjetovanje ulagača, pomoć u izradi poduzetničke dokumentacije i ocjenjivanje ulagačkih pothvata,
- ✓ suradnja s drugim tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, društvima koja obavljaju djelatnosti obnove i razvoja u interesu obnove i razvoja,
- ✓ obavljanje i ostalih poslova koji osiguravaju primjenu, odnosno provedbu Zakona.

⁴¹ [https://www.zakon.hr/z/685/Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara \(NN 148/13\) \(12. lipnja 2019.\)](https://www.zakon.hr/z/685/Zakon%20o%20obnovi%20i%20razvoju%20Grada%20Vukovara%20(NN%20148/13)%20(12.%20lipnja%202019.))

⁴² [https://www.zakon.hr/z/685/Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara \(NN 148/13\) \(12. lipnja 2019.\)](https://www.zakon.hr/z/685/Zakon%20o%20obnovi%20i%20razvoju%20Grada%20Vukovara%20(NN%20148/13)%20(12.%20lipnja%202019.))

5.2. Zakon o potpomognutim područjima

Ovim Zakonom, kao dijelom opće politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske, uređuje se upravljanje razvojem područja koja su, prema odredbama zakona kojim se uređuje regionalni razvoj, određena kao potpomognuta područja (NN 118/2018). Cilj upravljanja razvojem potpomognutih područja je pridonijeti njihovu gospodarskom i svekolikom razvoju u skladu s njihovim posebnostima i načelima zakona kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske.⁴³

Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave te njihova tijela dužni su osiguravati pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje vlastitih razvojnih potencijala potpomognutih područja te poduzimati sve potrebne radnje radi ostvarenja cilja, a osobito one koje se odnose na:⁴⁴

- povezivanje lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije
- potporu potpomognutim područjima za povećanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala
- odgovarajuće mjere za ravnomjeran i održiv razvoj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima
- poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu radi jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavke za učinkovito korištenje sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova
- poticanje programa integriranih teritorijalnih ulaganja na potpomognutim područjima
- razradu posebnih kriterija odabira te oblikovanje potpora za projekte s potpomognutih područja kod dodjele sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova
- zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na potpomognuta područja, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti njihovu gospodarskom i društvenom razvoju

⁴³ [https://www.zakon.hr/z/1767/Zakon o potpomognutim područjima](https://www.zakon.hr/z/1767/Zakon%20o%20potpomognutim%20područjima) (NN 118/18) (12. lipnja 2019.)

⁴⁴ [https://www.zakon.hr/z/1767/Zakon o potpomognutim područjima](https://www.zakon.hr/z/1767/Zakon%20o%20potpomognutim%20područjima) (NN 118/18) (12. lipnja 2019.)

- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima, za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora
- poticanje unaprjeđenja razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti.

5.3. Fond za obnovu i razvoj Grada Vukovara

Fond za obnovu i razvoj Grada Vukovara osnovala je Vlada RH Zakonom o obnovi i razvoju Grada Vukovara (NN 44/01), a započeo je s radom početkom 2002. godine. Sjedište Fonda je u Vukovaru, na adresi J. J. Strossmayera 14a, a upisom u sudski registar 29. siječnja 2002. godine stekao je status pravne osobe.

Tijelo upravljanja Fonda je Upravni odbor Fonda, a nadzor nad radom Fonda obavlja Nadzorni odbor. Fondom rukovodi, predstavlja ga i zastupa predsjednik Fonda.

Za svoj rad Fond odgovara Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru. Zakonom o obnovi i razvoju Grada Vukovara (NN 44/2001., 80/2008.) definirana je djelatnost Fonda i istaknute su poticajne mjere ubrzane obnove i razvoja Grada Vukovara, kao i posebne poticajne mjere. Djelatnost Fonda je obnova i razvoj Grada Vukovara, a osobito:

1. poslovi vezani za odobravanje zajmova i njihovo ulaganje u obnovu i razvoj gospodarstva i komunalne infrastrukture,
2. stručno informiranje i savjetovanje ulagača, pomoć u izradi poduzetničke dokumentacije i ocjenjivanje ulagačkih pothvata,
3. suradnja s drugim tijelima
4. obavljanje ostalih poslova koji osiguravaju primjenu i provedbu ovoga Zakona.

Izvor sredstava Fonda za financiranje obnove i razvoja je najvećim dijelom državni proračun, te manjim dijelom donacije.⁴⁵

Izvori sredstava za financiranje obnove i razvoja u smislu ovoga Zakona jesu:

- kapitalni prijenosi iz državnog proračuna,
- kreditna sredstva,

⁴⁵ <http://fond-vukovar.hr/vukovar> (12. lipnja 2019.)

- donacije,
- ostali izvori, sukladno zakonu.

Sredstva za financiranje obnove i razvoja u smislu ovoga Zakona, nisu sredstva koja se osiguravaju u državnom proračunu sukladno propisima o obnovi i propisima o područjima posebne državne skrbi.

6. PRORAČUN GRADA VUKOVARA

Grad Vukovar je jedinica lokalne samouprave, pravna osoba, samostalan u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom, te podliježe samo nadzoru zakonitosti rada i akata tijela Grada.⁴⁶

Prihodi Grada Vukovara su:

- gradski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe, u skladu sa zakonom i posebnim odlukama Gradskog vijeća
- prihodi od stvari u vlasništvu Grada i imovinskih prava
- prihod od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu Grada odnosno u kojima Grad ima udjele ili dionice
- prihodi od koncesija
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje propiše Grad Vukovar u skladu sa zakonom
- udio u zajedničkom porezu
- sredstva pomoći Republike Hrvatske predviđena u Državnom proračunu
- drugi prihodi određeni zakonom⁴⁷

U Gradu Vukovaru se ne plaća prirez (stopa iznosi 0%)

Tablica 3. Proračun Grada Vukovara za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2018.

	Grad	Korisnici	Ukupno
Prihodi i primici	207.733.671,00	10.954.959,00	218.688.630,00
Rashodi i izdaci	256.879.671,00	10.985.329,00	267.865.000,00
Raspoloživa sredstava iz prethodne godine - višak / manjak	49.146.000,00	30.370,00	49.176.370,00

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

⁴⁶ Statut Grada Vukovara (12. lipnja 2019.)

⁴⁷ Statut Grada Vukovara (12. lipnja 2019.)

Pravilnikom o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika utvrđuju se proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračunski i izvanproračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.(NN 142/14 i 23/19)⁴⁸

Proračunski korisnici državnog proračuna i proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave jesu državna tijela, ustanove, vijeća manjinske samouprave, proračunski fondovi i mjesna samouprava čiji se rashodi za zaposlene i/ili materijalni rashodi osiguravaju u proračunu.

Proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u smislu Pravilnika jesu oni korisnici:

1. kojih je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
2. kojima je izvor prihoda proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 50 posto ili više, te
3. koji su navedeni u Registru iz članka 2. točke 3. ovoga Pravilnika.(NN 142/14 i 23/19)⁴⁹

Proračunski korisnici Grada Vukovara su:

- Javna vatrogasna postrojba Vukovar
- Gradska knjižnica Vukovar
- Gradski muzej Vukovar
- Javna ustanova u kulturi Hrvatski dom Vukovar
- Sportski objekti Vukovar
- Dječji vrtić Vukovar I
- Dječji vrtić Vukovar II⁵⁰

⁴⁸ <http://www.propisi.hr/print.php?id=9701> (12. lipnja 2019.)

⁴⁹ <http://www.propisi.hr/print.php?id=9701> (12. lipnja 2019.)

⁵⁰ <http://www.mfin.hr/hr/registar> (12. lipnja 2019.)

Tablica 4. A. Račun prihoda i rashoda Grada Vukovara za razdoblje od 01.01 - 31.12.2018.

Opis	Plan
1. Prihodi	200.166.267,00
2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7.542.404,00
3. Rashodi	135.936.523,00
4. Rashodi za nefinancijsku imovinu	120.743.148,00
5. Razlika (višak/manjak)	-48.971.000,00

B. Raspoloživa sredstva iz prethodnih godina

6.a Raspoloživa sredstva iz prethodnih godina	49.146.000,00
6.b Višak koji će se rasporediti	36.000.000,00

C. Račun zaduživanja/financiranja

7. Primici od financijske imovine i zaduživanja (klasa 8)	25.000,00
8. Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova (klasa 5)	200.000,00
9. Neto zaduživanje	-175.000,00
10. Višak/manjak + Raspoloživa sredstva iz prethodnih godina + Neto zaduživanje	-

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

Tablicom je prikazan račun prihoda i rashoda za 2018. godinu. Iz prethodne tablice zaključujemo da Grad Vukovar ne ostvaruje dovoljan prihod za pokriće svih troškova, nego se koristi viškom novca iz prethodnih godina da pokrije sve tekuće troškove.

Tablica 5. Račun prihoda i rashoda na razini odjeljka ekonomske klasifikacije za razdoblje: 01.01.2018. do 31.12.2018. godine

Naziv proračunske pozicije	Iznos
Ukupno prihodi	267.840.000,00
1. Izvori proračuna JLS	256.854.671,00
Prihodi poslovanja	200.166.267,00
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7.542.404,00
Vlastiti izvori	49.146.000,00
2. Vlastiti izvori korisnika	10.985.329,00
Prihod poslovanja	10.954.959,00
Vlastiti izvori	30.370,00

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

U prethodnoj tablici je pokazan račun prihoda i rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji za 2018. godinu. U tablici su prikazana dva izvora Grada Vukovara.

Tablica 6. Prihodi poslovanja Grada Vukovara u 2018. godini

Naziv	Plan	Struktura
Prihodi poslovanja	200.166.267,00	100%
Prihodi od poreza	54.825.827,00	27.40%
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	129.783.440,00	64.83%

Prihodi od imovine	3.688.000,00	1.84%
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	9.545.000,00	4.77%
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.484.000	0.74%
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	840.000,00	0.42%

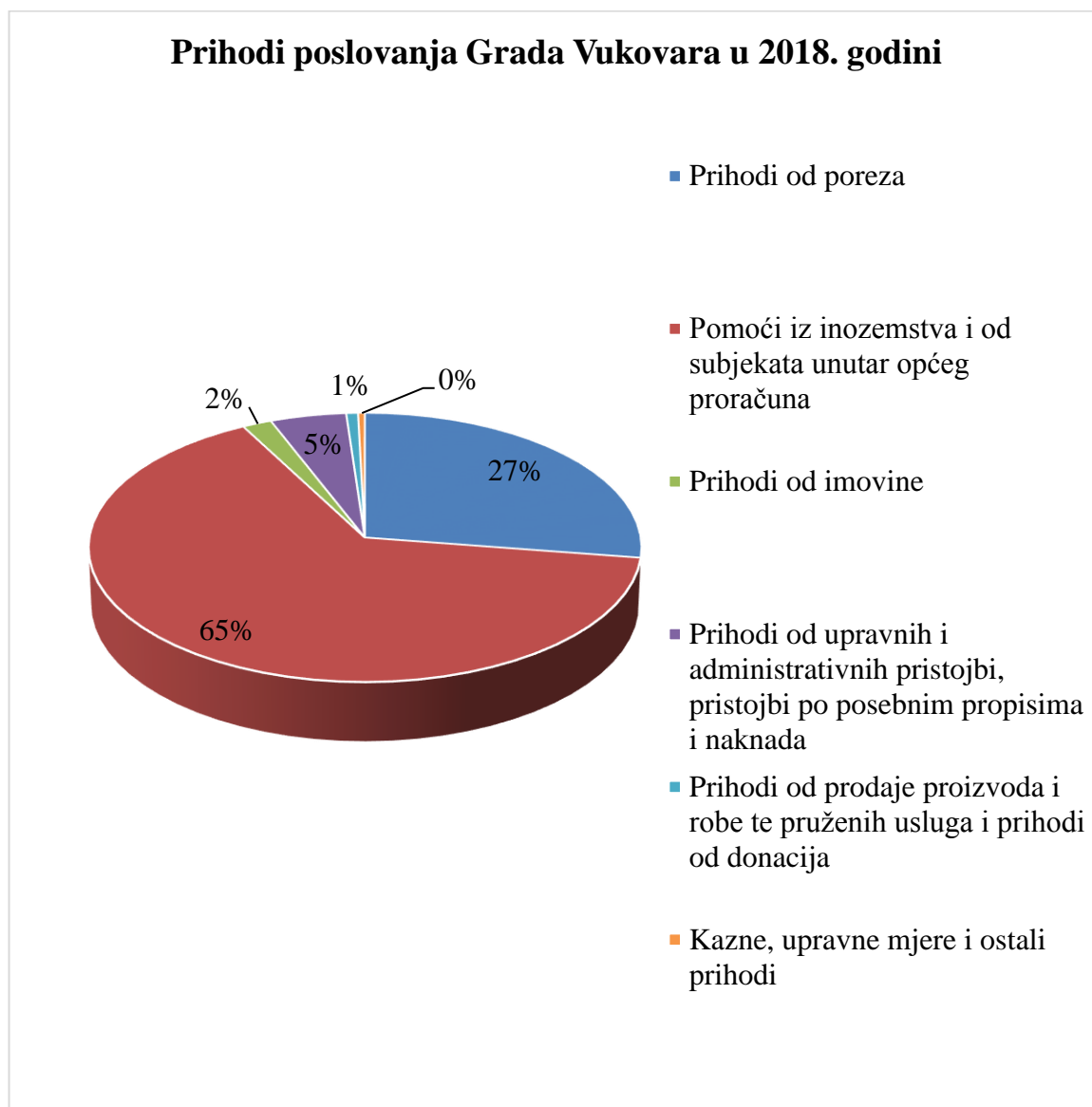
Izvor: <http://www.vukovar.hr>

U prethodnoj tablici prikazani su prihodi poslovanja Grada Vukovara u 2018. godini. Gotovo 65% ukupnih prihoda Grada dolazi od pomoći iz inozemstva i iz drugih proračuna. Iz toga zaključujemo da Grad Vukovar ne bi mogao financirati svoje troškove da ne dobiva pomoći od drugih jedinica lokalne uprave i samouprave, te iz inozemstva. Prihodi od poraza su drugi najizdašniji prihod Grada s nešto više od 27%.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna obuhvaća tekuće i kapitalne prijenose koje proračuni i proračunski korisnici dobiju od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, iz proračuna, od izvanproračunskih korisnika, pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije, pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan te pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava. Pomoći od institucija i tijela EU i pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava (tekuće i kapitalne) priznaju se u prihode izvještajnog razdoblja razmjerno troškovima provedbe ugovorenih programa i projekata.(NN 124/2014)⁵¹

⁵¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2374.html (NN 124/2014) (12. lipnja 2019.)

Grafikon 1. Prihodi poslovanja Grada Vukovara u 2018. godini

Izvor: izrada autora prema podacima Grada Vukovara

Iz navedenog grafa je vidljivo da čak 92,83% prihoda Grad Vukovar ostvari iz dva izvora i to iz:

- Prihodi od poreza
- Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna

Također možemo zaključiti da bi Grad Vukovar teško mogao financirati svoje rashode da nema pomoći iz inozemstva i iz drugih proračuna. Udio ostalih prihoda je zanemariv naspram ova dva navedena prihoda.

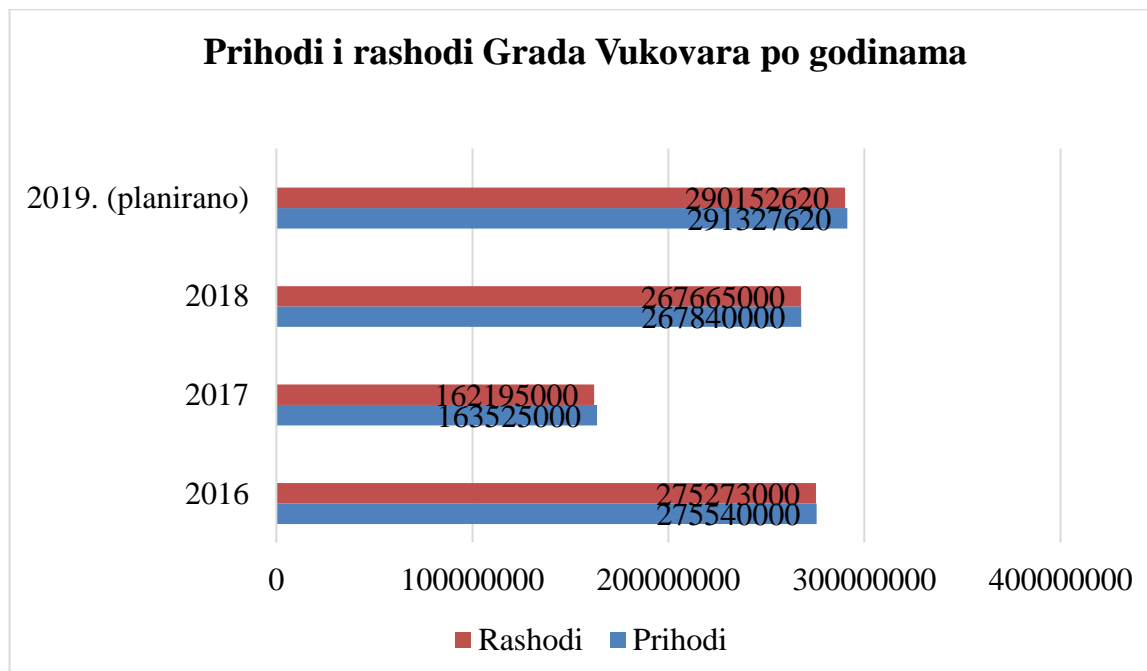
Tablica 7. Ukupni prihodi i rashodi grada Vukovara po godinama

Godina	Prihodi	Rashodi
2016.	275.540.000,00	275.273.000,00
2017.	163.525.000,00	162.195.000,00
2018.	267.840.000,00	267.665.000,00
2019. (planirano)	291.327.620,00	290.152.620,00

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

Iz tablici je vidljivo da su prihodi i rashodi u stalnoj ravnoteži što bi tako trebalo i biti. Ukupni prihodi su tijekom godina rasli, osim u 2017. gdje se dogodio veliki pad zbog promjene preraspodjele prihoda između države i jedinica lokalne i područne samouprave. Da bi se bolje moglo uočiti kretanje prihoda i rashoda tijekom godina, to ćemo prikazati jednim grafikonom.

Grafikon 2. Prihodi i rashodi Grada Vukovara po godinama

Izvor: izrada autora prema podacima Grada Vukovara

Pomoći su neporezni prihod Grada koji obično dolazi iz eksternih izvora, a to znači od vlade RH, međunarodnih organizacija, iz županijskog proračuna ili proračuna drugih JLS za određene zajedničke usluge koje se pružaju kroz institucije Grada Vukovara.

U tablici ukupnih prihoda Grada Vukovara vidljivo je da prihodi iz godine u godinu rastu. Za 2019. godinu planirano je da ukupni prihodi pređu brojku od tristo milijuna kuna. Najvećim dijelom će do tog povećanja doći zbog pomoći iz drugih proračuna, te zbog promjena zakona.

6.1. Proračun Grada Vukovara za 2019. godinu

Tablica 8. Proračun Grada Vukovara za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2019.

	Grad	Korisnici	Ukupno
Prihodi i primici	258.352.620,00	57.191.380,00	315.444.000,00
Rashodi i izdaci	291.352.620,00	57.247.380,00	348.600.000,00
Raspoloživa sredstava iz prethodne godine – višak / manjak	33.000.000,00	56.000,00	33.056.000,00

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

U tablici smo prikazali planirane prihode i primitke, te rashode i izdatke Grada Vukovara za 2019. godinu. Planirano je značajno povećanje prihoda i rashoda u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu.

Tablica 9. A - Račun prihoda i rashoda za razdoblje: 01.01. - 31.12.2019. god.

Opis	Plan
1. Prihodi	308.149.000,00
2. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7.370.000,00
3. Rashodi	191.355.800,00
4. Rashodi za nefinancijsku imovinu	156.044.200,00

5. Razlika (višak/manjak)	-31.881.000,00
---------------------------	----------------

B. Raspoloživa sredstva i prethodnih godina

6.a Raspoloživa sredstva i prethodnih godina	33.056.000,00
6.b Višak koji će se rasporediti	33.056.000,00

C. Račun zaduživanja/financiranja

7. Primici od financijske imovine i zaduživanja (klasa 8)	25.000,00
8. Izdaci za financijsku imovinu i otplatu zajmova (klasa 5)	1.200.000,00
9. Neto zaduživanje	-1.175.000,00
10. Višak/manjak + Raspoloživa sredstva iz prethodnih godina + Neto zaduživanje	-

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

U tablici je prikazan planirani račun prihoda i rashoda za 2019. Planirani u prihodi od 309 milijuna kuna, dok će najveći iznos tog novca otići za nabavu nefinancijske imovine, te za tekuće troškove poslovanja.

Tablica 10. Prihodi poslovanja Grada Vukovara u 2019.

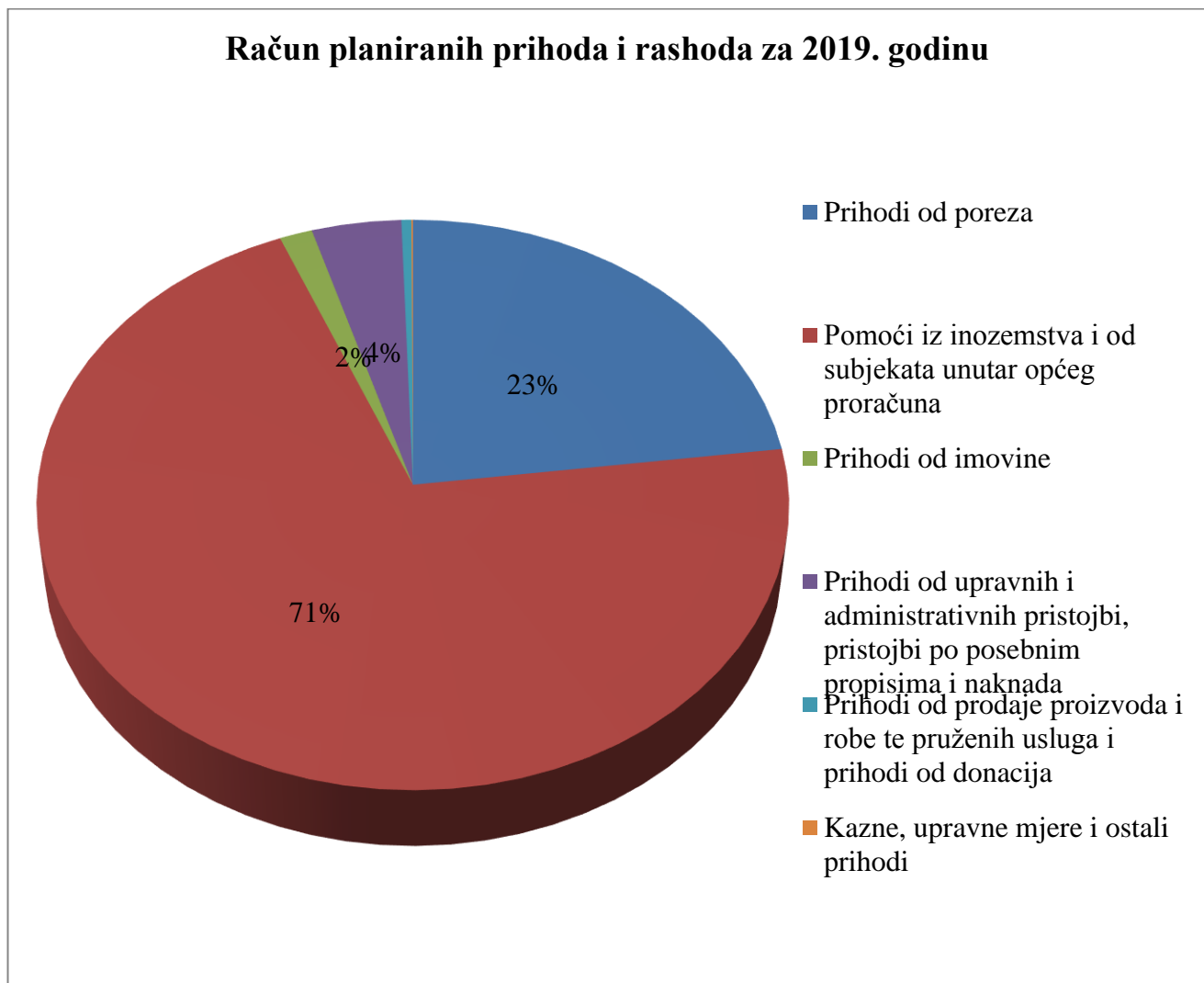
Naziv	Plan	Struktura
Proračun JLS	291.327.620	
Prihodi poslovanja	250.957.620,00	100%
Prihodi od poreza	57.653.520	22.97%

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	177.859.600,00	70.87%
Prihodi od imovine	3.786.000,00	1.51%
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	10.331.000,00	4.12%
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.144.000,00	0.46%
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	183.500,00	0.07%

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

U tablici su prikazani planirani prihodi poslovanja u 2019. godini. Gotovo 94% prihoda se očekuje iz dva izvora (prihodi od poreza, te pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna). U odnosu na 2018. godinu ukupni planirani prihodi su porasli i to najviše zbog raznih oblika pomoći proračunu Grada.

Grafikon 3. Račun planiranih prihoda i rashoda za 2019. godinu

Izvor: izrada autora prema podacima Grada Vukovara

Iz grafikona se još bolje vidi koliki je udio prihoda od pomoći u ukupnim prihodima Grada Vukovara

Tablica 11. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Naziv	Plan	Struktura
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	7.370.000,00	100%
Prihodi od prodaje neproizvodne dugotrajne imovine	2.345.000,00	31.82%

Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	5.025.000,00	68.18%
---	--------------	--------

Izvor: <http://www.vukovar.hr>

U 2019. godini planirani su i prihodi od prodaje nefinancijske imovine koji iznose 7.370.000,00 kuna.

6.2. Ostvarenje prihoda prema ekonomskoj klasifikaciji gradova

Ekonomska klasifikacija prikaz je prihoda i primitaka po prirodnim vrstama te rashoda i izdataka prema ekonomskoj namjeni kojoj služe. Računi ekonomske klasifikacije razvrstani su u razrede, skupine, podskupine, odjeljke i osnovne račune, a za dodatne potrebe mogu se otvarati analitički računi. Računi ekonomske klasifikacije odgovaraju računima Računskog plana za proračunsko računovodstvo, razreda 3 – 8 (osim skupina računa 39, 49, 59, 69, 79 i 89) i njima pripadajućim podskupinama, odjeljcima i osnovnim računima.⁵²

Tablica 12. Ostvarenje prihoda prema ekonomskoj klasifikaciji

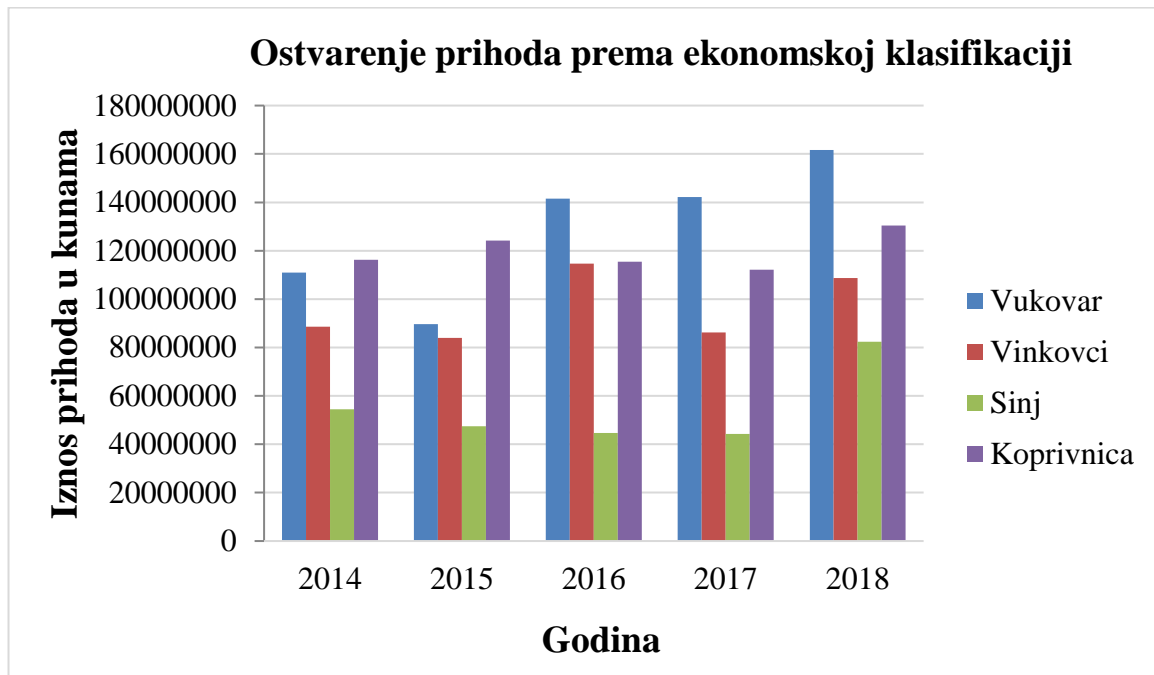
Godina	Vukovar	Vinkovci	Sinj	Koprivnica
2014.	110.960.582	88.559.222	54.4766.61	116.299.969
2015.	89.700.814	83.951.068	47.4606.29	124.227.601
2016	141.492.501	114.711.709	44.619.552	115.438.659
2017.	142.133.065	86.212.153	44.293.123	112.158.393
2018.	161.703.375	108.678.540	82.408.585	130.440.922

Izvor: <http://www.mfin.hr/>

U tablici smo uzeli prihodi Grada Vukovara i ostalih gradova u različitim dijelovima Republike Hrvatske s sličnim brojem stanovnika. Iz tablice se vidi da Grad Vukovar od navedenih gradova ima najveće ukupne prihode.

⁵² <http://www.propisi.hr/> (12. lipnja 2019.)

Grafikon 4. Ostvarenje prihoda prema ekonomskoj klasifikaciji

Izvor: izrada autora prema podacima Ministarstva financija

U navedenom grafu pokazani su prihodi gradova prema ekonomskoj klasifikaciji. Najveće prihode gradovi ostvaraju u 2018. godini što je dobar pokazatelj za budući rast i razvoj navedenih gradova. Za ukupno povećanje prihoda gradova također utjecaj ima i sve bolja iskorištenost Europskih strukturnih fondova koji su na raspolaganju gradovima. Također, gradovi ostvaraju veći prihod i zbog različite preraspodjele prihoda između države i jedinica lokalne i područne samouprave.

7. VUKOVARSKO - SRIJEMSKA ŽUPANIJA

Vukovarsko-srijemska županija je najistočnija hrvatska županija i nalazi se na prostoru istočne Slavonije i zapadnog Srijema.

Površina Vukovarsko-srijemske županije iznosi 2.448 km². Nalazi se na krajnjem sjeveroistoku Republike Hrvatske između rijeka Dunava i Save.

Najviša nadmorska visina je 294 m (točka Čukala kod Iloka), a najmanja 78m (Spačva). Na istoku se nalaze obronci Fruške gore i polako se spuštaju u Vukovarski ravnjak na zapadu se nalazi planina Dilj kod koje započinje vinkovačko-đakovački ravnjak. Vukovarsko-srijemska županija raspolaže bogatim prirodnim resursima od kojih su najznačajniji obradive površine, šume, nalazišta nafte, plina, gline i šljunka te razvijena hidrografska mreža. Također je važan i izuzetno povoljan geoprometni položaj Županije, koja se nalazi na raskrižju prometnica koje povezuju Istok sa Zapadom te Srednju Europu s izlaskom na more. Sve to rezultiralo je tradicionalnom ratarsko-stočarskom proizvodnjom i šumarstvom, razvitkom industrije i trgovine te konačno veoma bogate kulture.

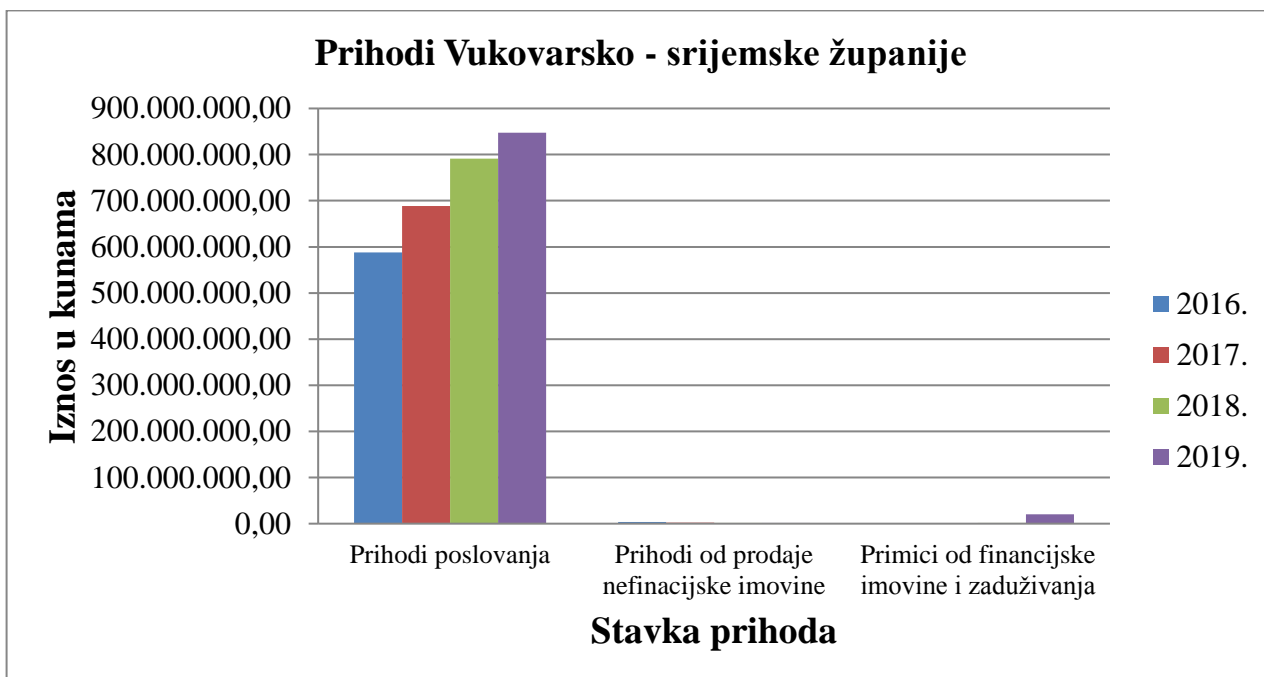
Tablica 13. Prihodi Vukovarsko - srijemske županije

Namjena	2016.	2017.	2018.	2019. (Plan)
Ukupno	591.101.545,00	690.696.701,00	793.936.445,00	868.568.379,00
Prihodi poslovanja	587.554.061,00	688.225.301,00	790.996.445,00	847.118.879
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	3.373.850,00	2.012.805,00	1.580.000,00	1.200.000,00
Primici od financijske imovine i zaduživanja	173.633,00	458.595,00	1.360.000,00	20.250.000,00

Izvor: <http://www.vusz.hr/>

U prethodnoj tablici smo pokazali prihode Vukovarsko - srijemske županije po godinama. Prihodi županije su u stalnom rastu i to ponajprije zbog povećanja prihoda iz poslovanja. U 2019. godini planirano je značajno ostvarenje prihoda od financijske imovine i zaduživanja u odnosu na prethodne godine.

Grafikon 5. Prihodi Vukovarsko - srijemske županije po godinama

Izvor: izrada autora prema podacima Vukovarsko - srijemske županije

Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnoga (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na:

- obrazovanje
- zdravstvo
- prostorno i urbanističko planiranje
- gospodarski razvoj
- promet i prometnu infrastrukturu
- održavanje javnih cesta
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova

- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.⁵³

Tablica 14. Ukupan prihod prema izvorima prihoda

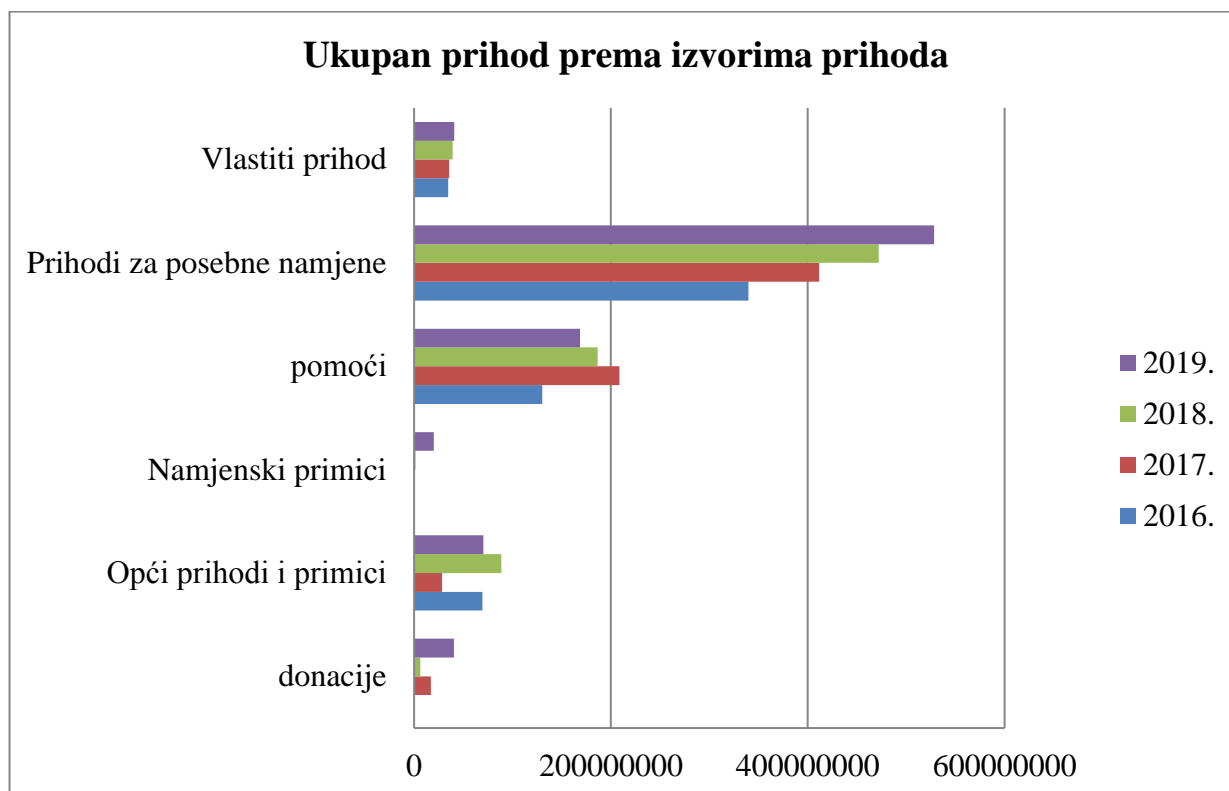
Izvori	2016.	2017.	2018.	2019. (Plan)
Donacije	0	17.067.024,00	6.468.154,00	40.348.914,00
Opći prihodi i primici	69.303.046,00	28.360.725,00	88.644.547,00	70.335.000,00
Namjenski primici	0	0	1.360.000,00	20.000.000,00
Pomoći	130.362.233,00	208.669.711,00	186.644.705,00	168.620.696,00
Prihodi za posebne namjene	339.854.506	411.595.990	472.067.808	528.427.733
Vlastiti prihod	34.514.735	35.602.121	39.085.756	40.836.036

Izvor: <http://www.vusz.hr/>

U prethodnoj tablici prikazani su ukupni prihodi prema izvorima financiranja. Vukovarsko - srijemska županija većinu svoj prihoda ostvaruje od raznih oblika pomoći, kao i što je slučaj s Gradom Vukovarom. Vidljivo je veliko povećanje stavke prihoda za posebne namjene tijekom godina, ali i to je jedan od oblika pomoći ovoj županiji od strane države. U 2019. godini planirano je povećanje prihoda od donacija.

⁵³ <https://uprava.gov.hr> (12. lipnja 2019.)

Grafikon 6. Ukupan prihod prema izvorima prihoda

Izvor: izrada autora prema podacima Vukovarsko - srijemske županije

Namjenski prihodi i primici proračuna jesu pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene, prihodi od prodaje ili zamjene imovine u vlasništvu države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, naknade s naslova osiguranja i namjenski primici od zaduživanja i prodaje dionica i udjela. Namjenski prihodi i primici koji nisu iskorišteni u prethodnoj godini prenose se u proračun za tekuću proračunsku godinu.

Tablica 15. Izvori financiranja Vukovarsko - srijemske županije za 2018. godinu

Naziv primitka	Ukupan iznos
Prihodi od poreza	32.068.316
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	201.644.705
Prihodi od imovine	10.954.412
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi	3.233.000

Prihodi od prodaje proizvoda i roba, te usluga	84.250.617
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a	458.845.396
Prihodi od prodaje neproizvodne dugotrajne imovine	1.500.000
Prihodi od prodaje proizvodne dugotrajne imovine	80.000
Primljeni povrati glavnice danih zajmova i depozita	100.000
Primici od zaduživanja	1.260.000
Ukupno	793.936.446

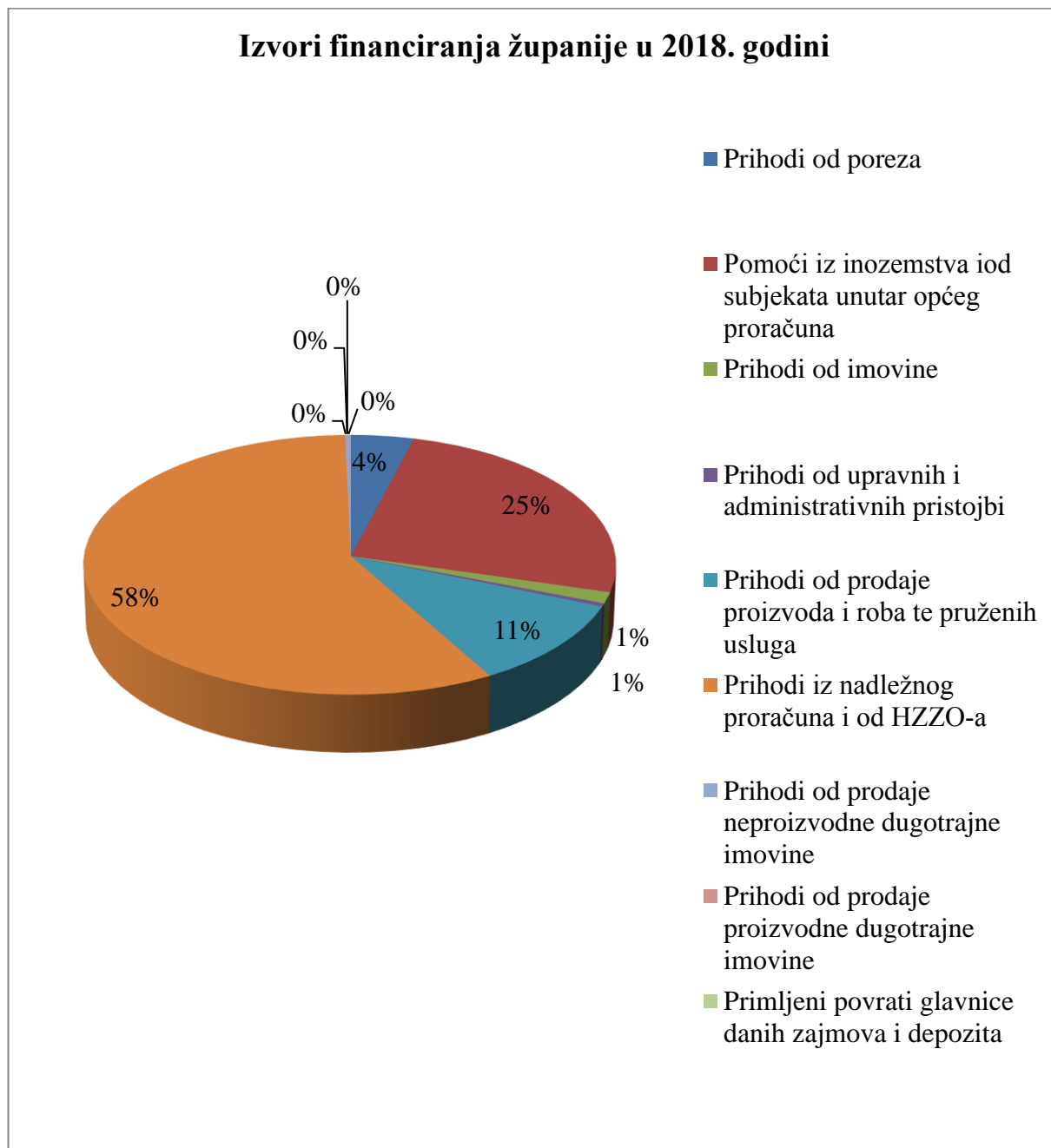
Izvor: <http://www.vusz.hr/>

U tablici smo prikazali izvore financiranja Vukovarske - srijemske županije za 2018. godinu. Gotovo 95% sredstava dolazi iz tri izvora, a to su:

1. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna
2. Prihodi od prodaje proizvoda i roba, te pruženih usluga
3. Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO - a.

Možemo reći da proračun županije, kao i Grada Vukovara uvelike ovisi o raznim vrstama pomoći, te da se ovaj dio Republike Hrvatske još nije oporavio od Domovinskog rata. Da bi bolje vidjeli koliki je udio pojedine stavke u izvorima financiranja prikazat ćemo još to jednim grafom.

Grafikon 7. Izvori financiranja županije u 2018. godini

Izvor: izrada autora prema podacima Vukovarsko - srijemske županije

Pomoći dolaze iz: (NN 26/2010)⁵⁴

- pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU
- pomoći proračunu iz drugih proračuna
- pomoći od izvanproračunskih korisnika

⁵⁴ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_02_26_610.html (12. lipnja 2019.)

- pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije
- pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan
- pomoći temeljem prijenosa EU sredstava

8. ZAKLJUČAK

Cilj ovog rada je prikazati proračun Grada Vukovara i Vukovarsko - srijemske županije. Iz strukture prihoda i Grada i županije vidljivo je da ovise o raznim pomoćima kao što su pomoći iz državnog proračuna, pomoći iz inozemstva, te pomoći iz drugih proračuna. Grad Vukovar iz poslovanja ne može ostvariti dovoljno prihoda da pokrije troškove poslovanja. Gospodarstvo se još nije oporavilo od Domovinskog rata.

U Republici Hrvatskoj ustrojeno je ukupno 555 jedinica lokalne samouprave, i to 428 općina i 127 gradova te 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno županija. Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, ima poseban status grada i županije, tako da je u Republici Hrvatskoj sveukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Veliki problem za državi proračun je broj jedinica lokalne i područne samouprave zbog toga što ih većina od njih nema dovoljno novčanih sredstava iz svojih prihoda za pokriće troškova. Zbog toga je država prisiljena pomagati lokalne proračune kao što je primjer Grada Vukovara. Veliki problem gradova i županija su visoki fiksni troškovi (plaće, materijalni troškovi, tekući troškovi...). Na tekuće rashode poslovanja odlazi većina novčanih sredstava. Sama država kroz brojne zakone i propise pomaže Gradu Vukovaru, ali iz prethodne analize vidimo ni da to nije dovoljno, te da bi država trebala još više poraditi na rastu i razvoju Grada Vukovara, te Vukovarsko - srijemske županije.

LITERATURA

Stručne knjige:

1. Jelčić, B. Javne financije, RRiFPlus, Zagreb, 2001.
2. P. Bejaković, G.Vukšić, V. Bratić: Veličina javnog sektora u Hrvatskoj, Hrvatska i komparativna javna uprava, god. 2011.
3. Javne financije lokalnih jedinica vlasti / Anto Bajo, Dubravka Jurlina Alibegović. Zagreb: Školska knjiga; Ekonomski institut; Institut za javne financije, 2008.
4. Josip Kregar , Decentralizacija, Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb. 2011.
5. Vedran Đulabić, Lokalna samouprava i decentralizacija u Hrvatskoj, Zagreb 2018.

Web izvori:

1. Carinska uprava, www.carina.gov.hr. (12. lipnja 2019.)
2. Ministarstvo financija, www.mfin.hr. (12. lipnja 2019.)
3. Porezna uprava, www.porezna-uprava.hr. (12. lipnja 2019.)
4. www.vukovar.hr (12. lipnja 2019.)
5. <http://www.vusz.hr> (12. lipnja 2019.)
6. [https://udruga-opcina.hr/hr/o-nama/lokalna samouprava u rh 73](https://udruga-opcina.hr/hr/o-nama/lokalna-samouprava-u-rh-73) (12. lipnja 2019.)
7. <https://www.zakon.hr/z/132/> Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 123/17) (12. lipnja 2019.)
8. [https://udruga-opcina.hr/hr/o-nama/lokalna samouprava u rh73](https://udruga-opcina.hr/hr/o-nama/lokalna-samouprava-u-rh73) (12. lipnja 2019.)
9. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne samouprave (NN 127/17) (12. lipnja 2019.)
10. [https://gov.hr/moja-uprava/financije i porezi/porezi i prijava poreza/porez na nasljedstva i darove/426](https://gov.hr/moja-uprava/financije-i-porezi/porezi-i-prijava-poreza-porez-na-nasljedstva-i-darove/426) (12. lipnja 2019.)
11. <http://fond-vukovar.hr/vukovar> (12. lipnja 2019.)
12. <http://www.mfin.hr/hr/registar> (12. lipnja 2019.)

13. [https://www.zakon.hr/z/875/Zakon o lokalnim porezima](https://www.zakon.hr/z/875/Zakon%20o%20lokalnim%20porezima) NN (115/16, 101/17) (12. lipnja 2019.)
14. [https://www.zakon.hr/z/685/Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara](https://www.zakon.hr/z/685/Zakon%20o%20obnovi%20i%20razvoju%20Grada%20Vukovara) (NN 148/13) (12. lipnja 2019.)
15. [https://www.zakon.hr/z/1767/Zakon o potpomognutim područjima](https://www.zakon.hr/z/1767/Zakon%20o%20potpomognutim%20podru%C4%87jima) (12. lipnja 2019.)

Popis tablica:

1. Tablica 1. samoupravni djelokrug općine, grada i županije
2. Tablica 2. Vlastiti izvori financiranja
3. Tablica 3. Proračun Grada Vukovara za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2018.
4. Tablica 4. A. Račun prihoda i rashoda Grada Vukovara za razdoblje od 01.01 - 31.12.2018.
5. Tablica 5. RAČUN PRIHODA I RASHODA NA RAZINI ODJELJKA EKONOMSKE KLASIFIKACIJE ZA RAZDOBLJE: 01.01.2018. DO 31.12.2018. GODINE
6. Tablica 6. Prihodi poslovanja Grada Vukovara u 2018. godini
7. Tablica 7. Ukupni prihodi i rashodi grada Vukovara po godinama
8. Tablica 8. Proračun Grada Vukovara za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2019.
9. Tablica 9. A - RAČUN PRIHODA I RASHODA ZA RAZDOBLJE 01.01. - 31.12.2019. god.
10. Tablica 10. Prihodi poslovanja Grada Vukovara u 2019.
11. Tablica 11. Prihodi od prodaje nefinancijske imovine
12. Tablica 12. Ostvarenje prihoda prema ekonomskoj klasifikaciji
13. Tablica 13. Prihodi Vukovarsko - srijemske županije
14. Tablica 14. Ukupan prihod prema izvorima prihoda
15. Tablica 15. Izvori financiranja Vukovarsko - srijemske županije za 2018. godinu

Popis grafikona

1. Prihodi poslovanja Grada Vukovara u 2018. godini
2. Prihodi i rashodi Grada Vukovara po godinama
3. Račun prihoda i rashoda za 2019. godinu
4. Ostvarenje prihoda prema ekonomskoj klasifikaciji
5. Prihodi Vukovarsko – srijemske županije
6. Ukupan prihod prema izvorima
7. Izvori financiranja županije u 2018. godini

Popis slika

1. Slika 1. Hrvatski javni sektor